

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 496

Kayseri Milletvekili Cengiz Tuncer'in, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/368)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Gerekçesi» il-
şikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Cengiz Tuncer
Kayseri Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Hazırlanan kanun teklifi ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 94 üncü maddesinin (A) fıkrasına bir bent ve 103 üncü maddesinin sonuna bir fıkra eklenmekte ve bu suretle kara, deniz ve hava taşımacılığı işi ile işgal eden dar mükelleflerin vergilendirilmesinde Gelir Vergisi Kanununda yer alan vergi ve tevkifat nispetlerinde farklı vergi nispetleri tespit etme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmektedir.

Uluslararası taşımacılık faaliyeti günümüzde, her Devlette birbirinden farklı nispetlerde ve değişik usul ve esaslar altında vergilendirilmektedir. Türk taşımacılık kuruluşlarının, kendilerine navlun hâsılatı sağlayan Devlete karşılaştıkları vergilemenin benzerinin, karşılıklı olmak suretiyle, o Devlet menşeli taşımacılara da uygulanmasıyla, Türkiye'nin esnek bir vergileme sistemine sahip olması sağlanabilecektir. Böylece, Türk kuruluşlarına navlun hâsılatı üzerinden herhangi bir vergi ödettirmeyen Devletlerin nakliyecilerine Türkiye'de de sıfır nispet üzerinden vergi uygulaması yapılabilecek ve iki ülke arasındaki taşımacılık faaliyetleri teşvik edilecektir. Tersine, Türk kuruluşlarına çok ağır vergi ödettiren Devletlerin nakliyecileri için de Türkiye'de emsali ağır vergileme istendiğinde uygulanabilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Kanunun 94 üncü maddesinin (A) fıkrası mükelleflere ödenecek muhtelif gelir unsurları için tevkifat öngörmektedir. Bunlardan özellikle 7 numaralı bent, yabancı ulaştırma kurumlarının, kurumlar vergisine matrah olan kurum kazancından kurumlar vergisi düşüldükten sonra kalan kısım üzerinden tevkifat yapılmasını öngörmektedir. Yabancı ulaştırma kurumlarının, karşılıklı olarak ülkeler itibariyle farklı nispetlerde vergilendirilmesi öngörüldüğünden, bu bent hükümlüyle Bakanlar Kuruluna tevkifat nispetlerinde değişiklik yapma yetkisi tanınmış olmaktadır.

Madde 2. — Bu madde ile vergi tarifesine ilişkin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Eklenen fıkra ile kara, deniz ve hava ulaştırma işiyle uğraşan dar mükelleflerin bu faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerin ülkeler itibariyle ve karşılıklı olmak şartıyla farklı oranda vergilendirilebilmesini sağlamak

amacıyla, 103 üncü maddede yer alan gelir dilimlerinin hizasındaki vergi nispetlerini ayrı ayrı veya topluca sifıra kadar indirme veya bu maddede yer alan vergi nispetlerinin bir katını geçmemek suretiyle yeniden tespit etme hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmektedir.

Geçici Madde — Kanun teklifinin 1 ve 2 nci maddesi ile kara, deniz ve hava ulaştırma işi yapan dar mükelleflerin vergilendirilmesinde uygulanacak vergi nispetinin değiştirilmesi konusunda Bakanlar Kuruluna tanınan yetkilerin, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren elde edilecek kazançlar için yürürlüğe girecek şekilde kullanılması amacıyla bu düzenleme yapılmaktadır.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 2/368

Karar No. : 44

24 . 10 . 1986

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

21.10.1986 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve aynı tarihte Başkanlıkça Komisyonumuza havale edilen Kayseri Milletvekili Cengiz Tuncer'in «193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi», Komisyonumuzun 23.10.1986 tarihinde yaptığı 62 nci birleşiminde teklif sahibi ve ilgili Hükümet temsilcilerinin de katılımıyla incelendi ve görüşüldü.

Teklif ile kara, deniz ve hava taşımacılığı işi ile uğraşan dar mükelleflerin vergilendirilmesinde Gelir Vergisi Kanununda yer alan vergi ve tevkifat nispetlerinden farklı vergi nispetleri tespit etme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmektedir.

Günümüzde Uluslararası taşımacılık faaliyetleri, her ülkede birbirinden farklı nispetlerde ve değişik usul ve esaslar altında vergilendirilmektedir. Teklif ile, Türkiye'nin mütakabiliyet esasına dayalı esnek bir vergileme sistemine sahip olması sağlanabilecektir. Bu da ülkeler arasındaki taşımacılık faaliyetlerini teşvik edici bir unsur teşkil edecektir.

Yapılan görüşmeler sonucunda teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca olumlu bulunarak maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin Çerçeve 1 ve 2 nci maddesi ile Geçici madde ve yürürlüğü düzenleyen 3 üncü maddesi aynen, yürütmeyi düzenleyen 4 üncü maddesindeki «Bakanlar Kurulu» ibaresi «Maliye ve Gümrük Bakanı» olarak değiştirilerek kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman	<i>M. Fenni İslimyeli</i> Balıkesir
<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa
<i>M. Memduh Gökçen</i> Bursa	<i>O. Şeref Bozkurt</i> Çanakkale	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum
<i>Şeymus Bahçeci</i> Diyarbakır	<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum
<i>İbrahim Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Halil Orhan Ergüder</i> İstanbul	<i>Tülay Öney</i> İstanbul
<i>Reşit Ülker</i> İstanbul	<i>Özdemir Pehlivanoglu</i> İzmir	<i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş
<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri	<i>Erol Ağagil</i> Kırklareli	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir
<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Saffet Sert</i> Konya	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya
<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize		<i>İsa Vardal</i> Zonguldak

KAYSERİ MİLLETVEKİLİ CENGİZ TUNCER'İN
TEKLİFİ

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik
Yapılması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunla değişik 94 üncü maddesinin (A) fıkrasının sonuna gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

«Bakanlar Kurulu bu maddede yer alan tevkifat nispetini, kara, deniz ve hava ulaştırması işiyle istigal eden dar mükellefler için, ülkeler itibariyle ve karşılıklı olmak şartıyla, ayrı ayrı veya topluca sifira kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmak suretiyle yeniden tespit etmeye yetkilidir.»

MADDE 2. — 31.12.1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3239 sayılı Kanunla değişik 103 üncü maddesinin sonuna gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Bakanlar Kurulu, kara, deniz ve hava ulaştırması işiyle istigal eden ve 45'inci maddeye göre vergilendirilen dar mükellefler için, ülkeler itibariyle ve karşılıklı olmak şartıyla, bu maddede yer alan gelir dilimlerinin hizasındaki vergi nispetlerini ayrı ayrı veya topluca sifira kadar indirmeye veya bu maddede yer alan vergi nispetlerinin bir katını geçmemek üzere yeni bir tarife tespit etmeye ve vergilendirmenin usul ve esaslarını belirlemeye yetkilidir.»

GEÇİCİ MADDE — Bakanlar Kurulu bu Kanunun 1 ve 2 nci maddelerinde belirtilen yetkilerini bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren elde edilecek kazançlar için yürürlüğe girecek şekilde kullanabilir.

Yürürlük

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU METNİ

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik
Yapılması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — Teklifin 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Teklifin Geçici Maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yürütme

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Maliye ve Gümrük Bakanı yürütür.